

Haagse Vogelbescherming

De Wulp

44e jaargang nr. 2 - mei 2013

De Wulp

44e jaargang, nr. 2, mei 2013

COLOFON

De Wulp is een kwartaaluitgave van de Haagse Vogelbescherming, die gratis wordt toegezonden aan de leden.

Wulp online

www.haagsevogels.nl

Kopij

Inleveren artikelen (max. 500 woorden) voor De Wulp zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk op 15 juli 2013.

Redactie

Caroline Walta (hoofdredactie)

Loes Looij (corrector)

E-mail: dewulp@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten of niet te plaatsen. Auteurs zijn verantwoordelijk voor de inhoud van hun bijdragen. Publicatie betekent niet dat de daarin vermelde meningen het inzicht van de redactie of van de Vereniging weergeven.

Vormgeving en druk

Pasmans Offsetdrukkerij Den Haag

Oplage: 1200 exemplaren

De Wulp wordt gedrukt op chloor- en zuurvrij papier dat tevens FSC-gecertificeerd is.

Contributie

De contributie bedraagt minimaal € 12,50 per jaar voor volwassenen; jeugdleden tot 16 jaar gratis; lidmaatschap voor het leven: € 250,00 minimaal. Betaling op gironummer 275200 t.n.v. Haagse Vogelbescherming.

Ledenadministratie

Voor aanmelden van nieuwe leden, adreswijzigingen en contributiebetaling kunt u terecht bij de ledenadministratie:

Ingrid Megens

Tel. 070 - 350 53 88, e-mail: hvbleden@planet.nl

Riouwstraat 206, 2585 HZ Den Haag

Foto voorpagina: Boudewijn Schreiner

Mijn eerste **wielewaal** zag ik vijftig jaar geleden in Park Meer en Bos; het beeld staat nog op mijn netvlies. De prachtige gele zangvogel met zijn bekende Dudeljo liedje wordt vaker gehoord dan gezien. In de Franse Dordogne had ik het geluk dat de vogel even tussen de blaadjes doorkeek.

Inhoud

- 3 Van de voorzitter *Frederik Hoogerhoud*
- 4 Vogels van de NL Rode Lijst - Engelse kwikstaart *Tom Looij*
- 5 Natuurlinks
- 6 De boomkruiper *Wim Kooij*
- 10 Vogelasiel De Wulp - Van oud hout naar nieuw kunststof *Ruud van der Waard*
- 11 Sperwer verorbert merel in Haags achtertuin *Herman Cools*
- 12 Renovatie van een vogelrustgebied *Aletta de Ruiter en Boudewijn Schreiner*
- 14 Dag(deel)excursies
- 16 Zomaar zeearenden *Fennie Steenhuis*
- 18 Vroege vogelwandelingen *Josine Boven*
- 20 Algemene Ledenvergadering *Caroline Walta*
- 21 Haagse hetze tegen halsbandparkiet *Martin van de Reep*
- 23 Van de Pr Commissie - Ooievaars, kinderen en knutselen *Loes Jalink*
- 24 Veldwaarnemingen - Half januari t/m half april *Tom Claessens*
- 27 Verenigingswinkel en adressen

Nieuwe leden

L. Bakker, Den Haag
P.J. van der Kruk, Hoek van Holland
R.H.M. Verheij, Den Haag
K. Breunese, Den Haag
W. Stomp, Den Haag
L. Stolp, Wassenaar
W.L.A. Oosterwegel, Den Haag
J. Simons, Den Haag
R. Vernout, Den Haag
M. van der Eik, Den Haag
Y. Phoa, Den Haag

Vogeldrama's

In een oud inventarisatieverslag kom ik een drama op de Haagse Golfclub tegen. "Met kop en schouder (vleugel) hangt madam koekoek uit de vliegopening van het gekraagde roodstaartkastje". Ervaring met een paar andere kasten hadden haar geleerd dat het weliswaar krap was maar voldoende om haar legnood te lenigen. In een paar andere nesten vond vogelwachter Hellebrekers een ei en een dood jong op de rand van het nest. Slechts één jong werd gevoerd door de roodstaartjes. Natuurlijk kon het koekoeksjong in zo'n nestbox de concurrenten er niet uitwippen, maar met zo'n slokop erbij zullen de roodstaartouders wel niet toegekomen zijn aan het uitbroeden van hun eigen ei. Pa koekoek was veel te druk met koekoëën en achter de andere vrouwtjes aanzitten om zijn stervend maatje in haar laatste uren bij te staan. Ze bleek net te dik om dit kastje weer te verlaten.

Een drama van recenter datum is de letterlijk uitgevoerde opdracht van de goedwillende slootschoonmakers in Rijswijk. Een inwoner meldde dat deze brave borsten jaarlijks hun taak uiterst serieus nemen en alles wat boven water uitsteekt weghalen. Dit tot grote verbazing van de meerkoeten die ijverig met hun nestmateriaal aan komen peddelen en niet meer weten waar hun woonplaats is gebleven. Herhaalde meldingen van deze overtredingen van de Flora- en faunawet bij de groenbeheerder en de wethouder leverden niet meer op dan "het heeft onze aandacht, we zullen erop letten mevrouw(tje)". Kortom, de melder werd niet serieus genomen. Werk aan de winkel voor de MIC (milieucommissie).

Afgelopen winter werd er een slechtvalk in het asiel binnengebracht die vermoedelijk in botsing met een auto was ge-

komen. In ieder geval was haar stuitje gebroken en ook een vleugel was lam. De dierenarts spalkte de gebroken botjes en na enkele weken rust en revalidatie in het asiel wordt het slachtoffer geringsd en ter voorbereiding op terugzetten in de natuur overgeplaatst naar een speciale uitwenkooi. Tot verbazing van de verzorger vliegt het 3e jaars vrouwtje niet op volgens de verwachting. Opnieuw naar de dierenarts waar een röntgenfoto 7 stalen hagelkorrels in het spierweefsel laat zien. Oorzaak dat ze niet lekker kon vliegen. Mevrouw slechtvalk wordt daarom doorverwezen naar het speciale roofvogelrevalidatiecentrum in Zundert waar ze meer ruimte heeft. De dierenarts gaf aan dat de korrels niet operatief verwijderd konden worden. Ze zitten in het weefsel ingekapseld, maar zijn niet levensbedreigend. Inmiddels zit er weer vordering in haar vliegkunst, al zal ze waarschijnlijk niet meer makkelijk in de vrije natuur op duiven kunnen jagen. Mevrouw blijft voorlopig in het roofvogelcentrum. Een beginnend drama is daarmee toch nog redelijk afgelopen.

Deze praktijkvoorbeelden geven een goed beeld van de diversiteit waar onze vereniging regelmatig mee te maken krijgt.

*Uw voorzitter,
Frederik Hoogerhoud*

Vogels van de Nederlandse Rode Lijst

DOOR TOM LOORIJ

Deel 17: de Engelse kwikstaart

VOGELPOSTZEGEL UIT DE COLLECTIE VAN TOM LOORIJ

Toen ik laatst eens de hele lijst van 78 Rode Lijst-soorten doorliep, stelde ik bij mijzelf vast dat ik vrijwel al die soorten wel eens in mijn leven gezien had. De soorten die ik dan weliswaar niet in Nederland zelf had gezien, kwam ik wel tegen op een buitenlandse vogelreis. Er waren slechts enkele uitzonderingen. Eén daarvan is de Engelse kwikstaart.

Vroeger moesten we Engelse gele kwikstaart zeggen, tegenwoordig wordt hij als een aparte soort beschouwd. Overigens durf ik er best iets om te verwedden dat vele Haagse vogelaars met mij de soort ook nog nooit hebben gezien. Tenzij het verstokte Engelandvaarders zijn die ieder

voorjaar naar Engeland afreizen. Eigenlijk mogen we ons daar wel een beetje voor schamen. Per slot van rekening zijn wij één van de weinige regionale vogelwerkgroepen in Nederland die de soort bijna ‘naast de deur’ heeft. Het enige broedgebied van de Engelse kwikstaart ligt tegenwoordig in de bollenvelden tussen Wassenaar en Hillegom.

Curieus is dat de soort pas in de jaren 70 van de vorige eeuw als broedvogel in Nederland werd ontdekt. Voor die tijd was hij eigenlijk niet als zodanig bekend, terwijl het zeker is dat hij toen al als broedvogel aanwezig was en waarschijnlijk veel algemener dan heden ten dage. Aan de andere kant ook weer niet zo heel gek, want welke rasvogelaar belt op vrijdagavond nou zijn andere vogelvrienden op met de vraag “zullen we morgenochtend eens lekker gaan vogelen in de Keukenhof en omgeving?”

Daar zit hem dus nou net de kneep: de Engelse kwikstaart houdt zich enkel op in de akkerlanden en vooral de bollenvelden. Je zal hem niet in grasland aantreffen zoals de gele kwikstaart. Dit overigens in tegenstelling tot Groot-Brittannië waar hij zich geheel gedraagt als onze gele kwikstaart en vochtige graslanden prefereert.

Dan komt er nog een complicatie bij: je kunt eigenlijk alleen met 100% zekerheid de aanwezigheid van een Engelse kwikstaart bepalen aan de hand van een mannetje in broedkleed. Deze doet dan ook zijn wetenschappelijke naam, *Motacilla flavissima* (meest gele kwikstaart) alle eer aan. Zijn kop is helemaal geel, in tegen-

stelling tot de 'gewone' gele kwikstaart die een grijze kop heeft. Buiten het broedseizoen is hij in het veld niet te onderscheiden van onze gele kwikstaart en de vrouwtjes en jongen van beide soorten zijn al helemaal lastig te herkennen.

Op het hoogtepunt in de jaren 70 en 80 bedroeg de totale populatie 200 tot 300 paar verspreid over de kustgebieden van Noord- en Zuid-Holland en Zeeland. Daarna verdween hij langzamerhand uit Noord-Holland en Zeeland tot alleen de populatie tussen Wassenaar en Hillegom overbleef. De huidige stand is zo'n 40 tot 80 paar, hetgeen ten opzichte van vroeger dus een afname is van 50 tot 75%. De Engelse kwikstaart staat daarom als 'bedreigd' te boek.

De reden van deze achteruitgang is niet geheel duidelijk. Het areaal bloembollenteelt heeft zich in die jaren immers uitgebreid. Alleen de manier waarop de bollen worden geteeld is steeds intensiever en dynamischer geworden. Ook het hoge bestrijdingsmiddelengebruik zal een rol spelen. Daarnaast zijn er meer kassen gekomen in dat gebied, wat ook ten nadele van deze soort heeft gewerkt. Ten slotte speelt mee dat eveneens op de Britse eilanden de soort door de intensivering van de landbouw sterk is afgenomen.

Voor de volledigheid: uit Den Haag zijn maar twee zekere broedgevallen bekend: in de jaren 20 van de vorige eeuw bij Dekkersduin in Meer en Bos en in 1981 in De Uithof. Als we hem als vaste broedvogel in de Haagse regio willen krijgen, zullen we echt op grote schaal bollenvelden moeten aanleggen en een aantal van onze leden moeten omturven tot biologisch bollenkweker.

Natuurlinks

Interessante en leuke internetsites over de natuur en vogels in het bijzonder. Uw tips zijn weer welkom voor de volgende Wulp, dank u!

www.beleefdelente.nl

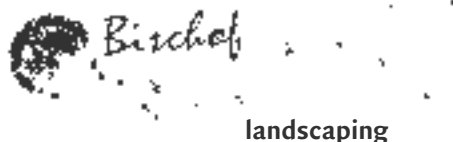
neem een kijkje in de nesten van de steenuil, oehoe, slechtvalk, gierzwaluw, koolmees, gekraagde roodstaart en ooievaar. Uw redactrice Caroline Walta schrijft momenteel mee aan de weblog (ra, ra, bij welke vogelsoort...)

www.vogeldagboek.nl

actuele berichten en prachtige foto's over de natuur tussen Starrevaart (Leidschendam-Voorburg) en Spookverlaat (Alphen a/d Rijn) door Adri de Groot

www.devogelaars.blogspot.nl

onze actieve leden André en Muriel Kommer schrijven over hun vogelbelevissen en de excursies van onze vereniging

Advies • Aanleg • Onderhoud
Sierbestrating • Vijvers

070 - 419 03 03

mobiel 06 - 534 903 03

www.bischof.nl

P.E. Bischof

Veursestraatweg 106, 2265 CG Leidschendam

Opvallend on-opvallend

De boomkruiper, spurtend en speurend door

DOOR WIM KOOLJ

Eigenlijk ben ik een kwartaal te laat met het belichten van dit boeiende vogeltje. Toen ik tijdens het vroege voorjaar - dat maar niet op gang wilde komen - nadacht over wat een goede soort zou zijn voor het meinumner, trof ik deze dreumesen ineens op de raarste plekken. Het was net alsof de boomkruipers me erop wilden wijzen: "je vergeet mij toch niet?!" Een dergelijk signaal van zo'n schattig vogeltje kun je toch niet negeren? Sowieso is het de hoogste tijd om deze soort eens nader te belichten in het lijfblad van onze vereniging. Niet voor niets is onze multifunctionele verenigingsruimte "De Boomkruiper" genoemd.

De boomkruiper is een stuk minder opvallend dan zijn bijna-naamgenoot, de boomklever. Hij is bescheidener, minder acrobatisch en volgt zijn eigen weg. Je zult ze bijvoorbeeld niet gauw aantreffen op een voedertafel, waar de klever zich tijdens vorstperiodes nog wel eens wil melden. En niks geen verentooi met kleuren van de Nederlandse vlag, maar een schutkleur die hem nauwelijks doet onderscheiden van de eiken en iepen waar hij zo graag tegenop kruipt.

De boomkruiper beschikt over prima gereedschap. Zijn spitse omlaag gebogen snavel is uitermate geschikt om insecten uit spleten van een boombast te peuteren. Daarbij heeft zijn manier van voedsel verzamelen iets vermakelijks. Hij hipt spiraalsgewijs langs een boomstam omhoog. In een flits heb ik wel eens gedacht dat het een muis was. Onverstoorbaar vindt de zoektocht plaats naar die mogelijke lekkernij, veelal een insect, die aanleiding vormt voor een stop. De ene keer is het raak, de andere keer niet. In

beide gevallen wordt even later spurtend en speurend de tocht omhoog vervolgd. Alsof ze met een intervaltraining bezig zijn. Eenmaal hoog in de boom vliegt de boomkruiper met een kenmerkende vlucht diagonaal naar beneden, naar de voet van een volgende boom. Daar herhaalt zich het eerdere repertoire. De stevige staartveren die als steun dienen, krijgen daarbij het nodige te verduren. Als je hem goed en dichtbij in de kijker krijgt, is nog wel eens te zien dat de staartpunten gesleten zijn.

Meerdere snabels en staarten

In de winter houden boomkruipers zich vaak op in grotere groepen, vaak met mezen en vinkachtigen. Met soortgenoten tref ik ze niet zo vaak aan. Alleen als het echt heel koud is, kruipen ze soms dicht tegen elkaar aan. In februari in Oostduin liet ik me foppen toen ik dacht een wel heel grote boomkruiper te zien. Bleken het drie exemplaren die zich verstrengeld hadden en een bal vormden met meerdere snabels en staarten.

het geboomte

Overal waar bomen staan, kun je hem treffen

Broeden in boomspleet

Net als bijvoorbeeld spechten, kauwen, spreeuwen en mezen broedt de boomkruiper graag in een boomstam. Anders dan andere heeft hij niet de voorkeur voor een rond gat, maar benut hij smalle spleten die vaak in oudere eiken ontstaan. Bij het aanbieden van kunstmatige nestgelegenheid wordt met deze voorkeur goed rekening gehouden. De nestkast heeft als entree zo'n lange nauwe spleet. Elk jaar broeden er boomkruipers in de kasten die onze vereniging in diverse gebieden heeft geplaatst. Eerlijkheid gebiedt te zeggen dat er vaak pimpelmezen van een 'boomkruiperkast' gebruikmaken en kiezen boomkruipers, al dan niet door keuze-

gebrek, voor een 'gewone' kast. De meeste groengebieden waar boomkruipers in en rond onze stad broeden, komen jaarlijks niet verder dan één paartje in een nestkast. De Nieuwe Scheveningse Bosjes herbergden er in 2012 twee. Dit fraaie binnenduinpark accommodeerde bovendien nog zeven boomkruiperpaartjes in een natuurlijk nest. Voorlinden aan de rand van het Wassenaarse duin is eveneens een boomkruiper-walhalla, met vorig jaar maar liefst 14 geregistreerde paartjes.

Verderop in de duinen is de trefkans met een boomkruiper eveneens groot. Mits je goed oplet en bedacht bent op zijn - ook al - vrij onopvallende roep, een heel hoog 'tietietie'. In 25 jaar tijd nam in de Oostduinen het aantal geregistreerde territoria toe van 15 tot 85. Een zuivere vergelijking gaat enigszins mank, omdat niet elk jaar dezelfde kavels worden geteld. Maar de dichtheid in het getelde terrein is indrukwekkend en nu toegenomen tot 6 per km². Ook in de Vallei Meijendel en delen van de Kijfhoek zie je de aantallen toenemen, iets wat beslist verband houdt met het ouder worden van het geboomte. Landelijk schommelt het aantal broedgevallen nu al enige jaren zo rond de 100.000 paartjes.

Meerdere soorten

De boomkruiper heeft nog wel eens de naam 'een moeilijke soort' te zijn. Dit heeft te maken met zijn al eerder beschreven onopvallende verschijning en bescheiden gedrag. Verder zijn er nogal wat verschillende soorten boomkruipers die ongelooflijk op elkaar lijken. Het begint met de in omringende landen veel algemenere, maar in Nederland zeldzame, taigaboomkruiper. En dan heeft

Het aanbod van BirdingBreaks bestaat t/m okt. 2013 o.a. uit:

GROEPSREIZEN BUITENLAND

	DAGEN	PRIJS	VERTREK
Bulgarije	9	1495	16 mei 13
Polen	8	1395	16 mei 13
Roemenie	8	1395	20 mei 13
Wit-Rusland	11	2395	23 mei 13
Finland, Lapland en Varangerfjord	10	2495	27 mei 13
Schotland	8	1395	1 juni 13
China, Sichuan en Tibet	16	3295	7 juni 13
IJsland	8	2295	9 juni 13
Costa Rica	17	3545	21 juli 13
Kenia	16	3995	24 juli 13
Zuid-Turkije en Bruine Visuil	11	1650	31 juli 13
Brazilië	16	4195	29 aug 13
Amerika, vogels in Arizona	11	2595	29 aug 13
Galapagos en Ecuador	18	7295	4 sept 13
Zuid-Spanje, Tarifa en Coto Donaña	8	1395	8 sept 13
Bulgarije, vogeltrek langs Zwarte Zee	7	1295	9 sept 13
Peru	21	4995	10 sept 13
Lesbos, najaar	8	1395	13 sept 13
Oeganda	18	4695	18 sept 13
Oman	10	2745	29 okt 13

FOTOREIZEN

Helgoland ism ROOTS	5	795	22 mei 13
Spitsbergen	8	2295	2 juni 13
Farne Islands	7	1175	9 juni 13
Helgoland	4	595	20 juni 13
Brazilië, Pantanal en Jaguars	14	3695	11 sept 13

CRUISES

Kamtsjatka en de zee van Okhotsk	17	va 6195	5 juni 13
Spitsbergen	8	va 2750	19 juni 13
Spitsbergen - Groenland - IJsland	13	va 4300	25 aug 13

groepsreizen • cruises • fotoreizen • individuele reizen

**VRAAG NU DE
REISGIDS 2013 AAN!**
50 GROEPSREIZEN • 10 FOTOREIZEN
21 CRUISES • 6 BINNENLANDSE WEEKENDEN

Meer informatie: www.birdingbreaks.nl
T (020) 779 20 30 • E info@birdingbreaks.nl

De Bomenkapper

De Bomenkapper kapt of snoeit uw boom veilig, voor een vriendelijke prijs en met aandacht voor het dierenleven in uw tuin.

De Bomenkapper:

- kan voor u takkenrillen en houtstapels bouwen
- gebruikt alleen milieuvriendelijke brandstof en olie
- geeft ecologisch advies bij de keuze van een nieuwe boom en kan deze ook voor u planten.

Voor gratis en vrijblijvend advies over de mogelijkheden en een prijsopgave, neem contact op met

Peter Waenink
06-13752132
070-7852161

www.bomenkapper.nl

info@bomenkapper.nl

die taigaboomkruiper ten minste negen ondersoorten met een verspreid voorkomen in Eurazië. De naam verradt het al enigszins: de verschillende taigaboomkruipers zijn vooral te vinden in koudere en hogere streken. Uiterlijk zijn ze nauwelijks te onderscheiden van 'onze' boomkruiper. De tjiftjaf en fitis lijken minder op elkaar. Net als de glanskop en de matkop. Het grote verschil zit hem in het geluid. Het liedje van de taigaboomkruiper begint met 'srie-srie', gevolgd door een paar kwetterende noten of een indringend 'tsree'. Wat uiterlijk betreft, is de onderzijde lichter wit en de snavel iets

Dunne gebogen snavel is perfect gereedschap

korter. De meest voorkomende ondersoort van de taigaboomkruiper in onze omgeving heet dan ook kortsnavelboomkruiper (*Certhia familiaris macrodactyla*). Ruim 50 paartjes broeden in de heuvels van Zuid-Limburg, versnipperd worden er jaarlijks nog wat paartjes langs de oostgrens van ons land vastgesteld. De andere ondersoort die we in Nederland kunnen tegenkomen heet - om het gemakkelijk te houden - 'gewoon' taigaboomkruiper

(*Certhia familiaris familiaris*). Deze heeft wat meer neiging tot trekbewegingen dan andere boomkruipers, die meer plaatsgebonden zijn. De meeste waarnemingen vinden plaats in het winterhalfjaar in het noorden van ons land. In de eerste maanden van 2011 verbleef enige tijd een exemplaar bij ons in de buurt, in de Ganzenhoek (Oostduinen).

Boomkruipers in de zomer

Nu ik dit artikel in april uitwerk, wordt het geluid van de boomkruiper al weer overstemd door vele andere vogels - soms nog maar net terug uit het zonnige zuiden - die van zich willen laten horen. Langzaam maar zeker zal het dichter wordende bladerdek de boomkruiper ook aan het oog onttrekken. Maar wie goed oplet, kan ze het hele jaar blijven zien. Soms zelfs midden in de stad. Op een mooie zomerdag kun je hem plotseling zien kruipen, langs een boom aan de Lange Vijverberg. Zich nergens wat van aantrekkend, onverstoorbaar op zoek naar insecten. Toepasselijk besluit ik met een citaat van Cornelis Nozeman, die in de 18e eeuw al het volgende over de boomkruiper schreef:

"In alle jaergetyden, by winterdag zoowel als in den zomer, ontmoet men hier te lande deeze Vogeltjens. Geen wonder. Aen de basten van ons geboomte schuilt altoos, het geheele jaer door, voorraad genoeg of van bloedeloze diertjens, of van insekteneijeren, uit dewelke zy hun levens onderhoud vinden kunnen. Binnen onze steden, wier straeten of grachten met boomen versierd zyn, vindt men de Boomkruipertjens even overvloedig als op het Land in de bosschen, en hier van mag het koomen, dat zy veel minder schuuw zyn voor menschen, dan wel ander, meer buiten afzwerfend, klein gevogelte."

Van oud hout naar nieuw kunststof

Herinnert u zich nog onze aanhoudende winter? Uiteindelijk viel het aantal koudeslachtoffers in het vogelasiel mee. Geen verrassing was het aantal onvolwassen knobbelzwanen dat met letsel werd binnengebracht.

De juvenielen worden in het najaar door hun ouders weggejaagd met de boodschap dat zij nu voor zichzelf moeten zorgen. Vaak belanden de onervaren jongen in het territorium van een andere zwaan en worden dan daar weer weggejaagd. Ze landen bijvoorbeeld in een vijver met een hoge beschoeiing waar ze niet meer uit kunnen komen, of ze komen onhandig glibberend neer op het ijs waarbij ze letsel oplopen aan een poot. Of ze vliegen door een ruit van een Westlandse kas, of ze komen in de stad in botsing met de bovenleiding van tram of trein. Knobbelzwanen zijn grote

Foto: Hans Goeijenbier

Knobbelzwanen: jeugdige pechvogels

vogels die er nu eenmaal langer over doen om echt volwassen te worden en ze doen ervaring op door fouten te maken (lees: domme dingen te doen). We hebben er dus een flink aantal binnen gehaald deze winter.

Wat betreft zeevogels is het beperkt gebleven tot enkele zeekoeten en een alk.

Foto: Hetty Mos

Herstelde buizerd

Wij vingen vier broodmagere zeekoeten op: één hondenbeetslachtoffer (die heeft het gered) en drie olieslachtoffers (waarvan één overlevend die inmiddels succesvol is uitgezet in de Noordzee). Zeevogels die op het droge belanden zijn erg kwetsbaar. Ondervoeding, uitputting en de daaropvolgende onderkoeling eisen hun tol. Maar ook stress is funest voor deze aan de uitgestrekte zee gebonden vogels.

Een kastanjebruine - helaas halfblinde - Casarca is ondergebracht in kinderboerderij Het Beestenspul aan de Westerbaanstraat in Den Haag. Samen met de eerder opgevangen geleewiekte witoog-eend doet hij het daar goed. Een gezellige, rustige, stabiele omgeving, waar deze mooie eendensoorten zich prima kunnen redden.

De vernieuwingen van de diverse asiel-

inventaris voldoen uitstekend. De nieuwe kooikasten voor jonge vogels en opvang van 's nachts door de dierenambulance binnengebrachte vogels werken prettig en laten zich gemakkelijk reinigen. Hetzelfde geldt voor de kunststof containers om vogels te vervoeren. Steviger en hygiënischer dan de voorheen gebruikte kartonnen verhuisdozen. Een aantal houten voorwerpen is vervangen door kunststof zoals de pallets voor de vogels in de natte verblijven. Het hout werd altijd loodzwaar, voor de asielmedewerkers ongezond om te moeten tillen. De voederbakken van kunststof zijn beter schoon te houden en de muizen kunnen niet meer bij het eten. Voor de toenemende voorraad asielbenodigdheden hebben we

Foto: Hetty Mos

Waterhoen had het moeilijk deze winter

meer opslagruimte gerealiseerd. Alles in overzichtelijk gelabelde kunststof dozen. Dit brengt mij bij een oproep. Doet u oud linnengoed weg? Breng het bij het vogel-asiel. Wij kunnen het erg goed gebruiken.

Sperwer verorbert merel in Haags achtertuin

TEKST EN FOTO HERMAN COOLS

Op 5 februari kijk ik als zo vaak vanuit de keuken mijn achtertuin in. Een merel is bezig op de grond gevallen zaadjes te verorberen. Plotseling stort een sperwer zich er bovenop... veel gefladder en rondvliegende veertjes. Daarna stilte: de sperwer begint aan de maaltijd. Intussen heb ik mijn kiekjescamera ge-

pakt om foto's en een filmpje te maken. Uiteindelijk heeft de sperwer genoeg van zijn 'publiek' en verdwijnt met prooi achter de tuintafel. Uit het zicht. De volgende dag zie ik op de bewuste plek niets meer dan enkele veertjes.

Renovatie van een vogelrustgebied

We staan er bijna nooit bij stil omdat het binnen de vereniging vanzelfsprekend lijkt. De Haagse Vogelbescherming (HVB) beheert al decennialang vele vogelrustgebieden. Het zijn afgesloten terreinen die binnen de grote groengebieden van de gemeentes Den Haag, Voorburg, Rijswijk en Wassenaar als kraamkamer dienen voor de avifauna. Die vanzelfsprekendheid blijkt echter uniek in zijn soort te zijn. Dit is het enige stedelijke gebied in Nederland waar groene ruimte exclusief wordt gereserveerd voor vogels.

DOOR ALETTA DE RUITER EN BOUDEWIJN SCHREINER

In het jaarlijkse inventarisatierapport van de HVB kunnen we lezen hoe succesvol die kraamkamers door de jaren heen zijn geweest. In een goed beheerd vogelrustgebied is de populatie vele malen hoger dan in een openbaar groengebied. Op dit moment gaat het om 11 beheerde gebieden met een gezamenlijk oppervlak van ruim 13,5 ha. De informatiefolder van de HVB spreekt zelfs van 16 gebieden. Daarbij worden dan ook de plekken gerekend die momenteel geen HVB beheerder hebben en waar niet geïnventariseerd wordt.

Na jarenlang aan de zijlijn te hebben meegekeken heeft de gemeente Den Haag vorig jaar opeens actief interesse getoond in het beheer van onze gebieden die op Haags grondgebied liggen. De afdeling groenbeleid vroeg naar de beheerplannen. Die waren er uiteraard niet, want de ijverige HVB-beheerders hebben hun handen al vol aan het onderhoud van de hun toevertrouwde terreinen en gaan niet ook nog eens papierwerk uitvoeren.

Toch was de vraag niet zo vreemd, want een vogelrustgebied is een dynamisch natuurbos dat jaar na jaar ouder wordt en waar dus ongemerkt de habitat van de vogels aan verandering onderhevig is. Het is best interessant om te weten of de plek-

ken nog wel optimaal functioneren. En als blijkt dat de broedstand terugloopt of er een verschuiving in de soorten optreedt is het leuk om te weten of er met ander beheer bijgestuurd kan worden. Op onderzoek dus! En dat is een hele uitdaging want iedere beheerder doet het op zijn eigen manier en niet alle terreinen hebben hetzelfde beheeruitgangspunt. Al gauw bleek dan ook dat de klus veel intensiever was dan van te voren ingeschat.

We zijn begonnen met het Gravin van Bylandtreservaat in Clingendael. Dit terrein ligt op een oude strandvlakte. Ooit veengebied tussen de clingen van het strandwallenlandschap, maar sinds de 16^e eeuw in cultuur gebracht. Door het graven van sloten werd het natte land geschikt als veenweidegebied en heette het "Koeienland". In de 18^e eeuw is het opgenomen in het Oud-Hollandse landgoedontwerp van landgoed Clingendael en deed het dienst als doolhof. Vanaf de 19^e eeuw stond deze plek te boek als Fazantenbos omdat er waarschijnlijk fazanten gefokt werden ten behoeve van de jacht in de duinen. In de 20^e eeuw wordt het als productiebos beplant met essenbomen. In 1972 krijgt de HVB het in beheer als vogelrustgebied. Het was toen voornamelijk een kathedraalbos, waar je

tussen de stammen kon voetballen. Om toch broedgelegenheid te bieden, begon de toenmalige beheerder met het ophangen van nestkastjes. In 1978 broedden er slechts vijf vogelsoorten in een eigen nest, te weten houtduif (1), Turkse tortel (1), merel (2), zanglijster (2) en een staartmees (1). De rest van de holenbroeders maakte gebruik van een nestkast¹.

De opeenvolgende HVB-beheerders hebben hun best gedaan om er een bos met grotere diversiteit van te maken. En dat is in de afgelopen veertig jaar zo goed gelukt, dat je je aan het eind van de zomer in een oerwoud waant. Tijdens het broedseizoen wordt het gebied met rust gelaten en niet beheerd. De aangeplante prachtframboos, die als snelgroeier prima nestplekken biedt aan bijvoorbeeld lijster, zwartkop en staartmees, is dan al royaal over de paden gegroeid.

Als we de inventarisatierapporten van de tussenliggende jaren raadplegen, zien we dat de hoogste broeddichtheid met 64 territoria in 2005 is bereikt. Dan broeden er 19 soorten en zijn er nog maar enkele kastjes nodig. Het bos is nu oud genoeg om de vogels van natuurlijke holtes te voorzien. Vanaf 2008 kun je zien dat de oudste bomen hun eindstadium van de successie bereikt hebben. Vanaf die datum is er voor de grote bonte specht voldoende oud hout om zijn hollen te hakken en ook de boomklever en de kauw vinden dan genoeg oud staand hout om in hun nestbehoefte te voorzien. De nachtegaal en goudhaan daarentegen hebben het bos verlaten. In 2011 broeden er 20 vogelsoorten, terwijl 53 soorten het reservaat door het jaar heen gebruiken als rustplaats of om te foerageren. Dat waren er in 2002 nog maar 39. We zijn dus op de goede weg.

Om de diversiteit van flora en fauna verder te vergroten zijn er de afgelopen jaren al veel besdragende inheemse boompjes en struiken bijgeplant. Toch bereiden we nu nog een reeks extra beheermaatregelen voor. Ten eerste moet er meer licht in het bos komen en daarvoor zullen een paar grote esdoorns en essen gekapt worden. Ook de woekerende prachtframboos mag er op een aantal plekken met wortel en tak uit. Zo komen er meer open plekken in het bos voor een kruidlaag met nieuwe kansen voor de nachtegaal. In de verticale begroeiing kan meer gelaagdheid bereikt worden door in de winter de overgebleven struiklaag op diverse hoogtes terug te zetten.

De grootste en spectaculairste klus ligt echter aan de zuidkant van het perceel, waar een natuurvriendelijke oever is afgegraven. We mikken op een paartje fuut en waterhoen langs de oever. Zo'n glooiende oever is echter ook goed voor amfibieën. Begin maart reed een kleine dragline het Van Bylandt binnen en schoof een ochtend lang met stammen, grond en boompjes. Er ligt nu een mooi walletje met een langzaam aflopende oever onder een hoek van 15 graden. Het is altijd afwachten wat het aan extra natuur oplevert. Maar zo'n nieuw habitat biedt talloze mogelijkheden.

1. Het Vogeljaar 1987

Dag(deel)excursies

Contactadres Commissie Excursies & Lezingen:
tel. 070-354 8974, e-mail: hvbexcursies@live.nl

Heeft u zich opgegeven voor een excursie, maar bent u **verhinderd**? Meld het direct (uiterlijk 48 uur vooraf) om de mensen op de wachtlijst gelegenheid te geven mee te kunnen gaan.

Het **mobiele telefoonnummer** van de excursieleider is weergegeven om *in geval van nood en alleen op de dag zelf* te kunnen bellen. Aanmelding en wijzigingen zoals gebruikelijk doorgeven aan het contactadres. Geef bij uw opgave ook uw mobiele nummer door.

Kijk voor meer informatie in **het kader** hiernaast

Zaterdag 1 juni 2013

Zouweboezem

Reeds volgeboekt

Zaterdag 8 juni 2013

Treinreis en fietstocht

*Dagexcursie met trein en (huur)fiets** (zie kader)*

Treinreis en fietstocht van 35-40 km, 'verrassing' met nog onbekende bestemming

Leiding: Harriet Kolber (mob: 06-15 27 69 09)

Tijdstip: 08.00 uur

Verzamelpunt: Den Haag CS

Opgave: uw deelname vooraf opgeven bij het contactadres

Kosten: treinreis (OV-chipkaart meenemen!) en huurfiets

Vrijdag 14 juni 2013

Vogelplas Starrevaart

*Avondexcursie zonder vervoer** (zie kader)*

We maken een wandeling rond de plas en eindigen in de vogelkijkhut. Ongetwijfeld zien we veel eendensoorten. Verder is het een plek om futen en dodaars waar te nemen. Op het schelpeneiland naast de kijkhut broeden o.a. kokmeeuwen en visdieven. Wellicht zien wij op de plas ook lepelaars foerageren.

Leiding: Maarten Souverijn

(mob: 06-20 07 53 33)

Tijdstip: 19.30 uur

Verzamelpunt: Parkeerplaats Starrevaart

Opgave: uw deelname vooraf opgeven bij het contactadres

Kosten: geen

Zaterdag 29 juni 2013

Sophiapolder

*Dagexcursie met eigen vervoer** (zie kader)*

Het gebied ontwikkelt zich tot een uiterst zeldzame zoetwatergetijdennatuur. In de rivier De Noord ligt het Natuureiland. We bereiken het door mee te varen met een gratis voetveer. De auto parkeren we vlakbij de vertrekplaats van het veer.

Leiding: André Kommer (mob: 06-41 15 33 65)

Tijdstip: 08.30 uur

Verzamelpunt: Parkeerplaats Ministerie van EL&I, Bezuidenhoutseweg 73

Opgave: uw deelname vooraf opgeven bij het contactadres

Kosten: vervoer

Zondag 7 juli 2013

Zuidelijk Flevoland

*Dagexcursie met eigen vervoer** (zie kader)*

Doel van de excursie is het waarnemen van de verschillende soorten kiekendieven en weidevogels. Ook hopen wij in de polders rondom Dronten de kwartel waar te nemen. Eén of twee korte boswandelingen staan ook op het programma.

Leiding: Ton Haase (mob: 06 -12 72 18 79)

Tijdstip: 08.00 uur

Verzamelpunt: Parkeerplaats Ministerie van EL&I, Bezuidenhoutseweg 73

Opgave: uw deelname vooraf opgeven bij het contactadres

Kosten: vervoer

Zaterdag 27 juli 2013

Kijfhoek

*Lange ochtendexcursie zonder vervoer*** (zie kader)*

Tijdens een flinke duinwandeling gaan we waarschijnlijk de buizerd, boomvalk en wespandief zien.

Leiding: Corrie Ammerlaan (mob: 06-22 67 04 13)

Tijdstip: 09.30 uur

Verzamelpunt: Kievitsduin aan de Meijendelseweg in Wassenaar (eerste rotonde)

Opgave: uw deelname vooraf opgeven bij het contactadres.

Kosten: dagkaart of passe-partout (meenemen!)

Zaterdag 3 augustus 2013

Schagen/Oudesluis, Balgzand en Den Oever

Dagexcursie met eigen vervoer (zie kader)*

In de zomer worden de bollenvelden in de kop van Noord-Holland onder water gezet. Dit trekt steltlopers aan die verzamelen voor de trek. Lachsterns die langs de Elbe broeden, worden dan juist hier gezien. Er is op deze plekken in deze tijd altijd kans op een ontmoeting met een zeldzame vogelsoort.

Leiding: Nicolette Rab (mob: 06-18 43 69 25)

Tijdstip: 08.00 uur

Verzamelpunt: Parkeerplaats Ministerie van EL&I, Bezuidenhoutseweg 73

Opgave: uw deelname vooraf opgeven bij het contactadres

Kosten: vervoer

Zaterdag 17 augustus 2013

Polder Poelgeest en Joppe (vaartocht)

*Dagexcursie met eigen vervoer** (zie kader)*

We gaan naar de Poelgeesterpolder in Oegstgeest en eiland Koudehoorn in Warmond. Met de boot varen we naar de Zwaneburgerpolder en maken een wandeling langs de dijk. We hopen op waarnemingen van kleinst waterhoen, porseleinhoen en citroenkwikstaart.

Leiding: Maarten Souverijn (mob: 06-2007 53 33)

Tijdstip: 08.30 uur

Verzamelpunt: Parkeerplaats Ministerie van EL&I, Bezuidenhoutseweg 73

Opgave: uw deelname vooraf opgeven bij contactadres

Kosten: vervoer en € 2,- voor boottocht

Zaterdag 31 augustus 2013

Zundert, opvangcentrum vogels

Dagexcursie met eigen vervoer (zie kader)*

De excursie in Vogelrevalidatiecentrum Zundert bestaat uit twee delen: een presentatie over de historie en de activiteiten van het centrum, gevolgd door een rondleiding (10.30 uur tot ca. 12.00 uur). Op de terugweg zullen we nog een leuk natuurgebied aandoen, waar we de dag al vogelend afsluiten.

Leiding: Muriel Kommer (mob: 06-51 53 98 21)

Tijdstip: 08.30 uur

Verzamelpunt: Parkeerplaats Ministerie van EL&I, Bezuidenhoutseweg 73

Opgave: uw deelname vooraf opgeven bij het contactadres

Kosten: vervoer en € 5,- voor rondleiding incl. koffie of thee

Contact: Telefoon: 070-354 89 74

e-mail: hvbexcursies@live.nl

Penningmeester CEL: Jan Pietersen, Hengelolaan 948, 2544 GK Den Haag, telefoon: 070-367 25 85

Verzamelpunt: De parkeerplaats bij het Ministerie van EL&I, Bezuidenhoutseweg 73, 2594 AC Den Haag, tenzij anders genoemd.

Opgave: Voor alle excursies dient u zich vooraf op te geven bij de contactpersoon van de CEL (tenzij anders genoemd). Deelname is naar volgorde van opgave.

Mocht u na opgave onverhoopt verhinderd zijn, dan vernemen wij dit graag uiterlijk 48 uur voor de excursie zodat de vrijgekomen ruimte kan worden ingevuld.

Vervoer: Voor dagexcursies met eigen vervoer aangeven of u zelf met uw auto kunt rijden en hoeveel deelnemers u kunt meenemen; of dat u met een deelnemer wilt meerijden. Kosten voor meerijden is € 0,08 per kilometer, af te rekenen met de chauffeur. Om het milieu te sparen, rijden wij met zo weinig mogelijk auto's.

Rekeningnummer: Voor excursies waaraan kosten zijn verbonden die moeten worden overgemaakt, dient u het aangegeven bedrag te storten op rekeningnummer 271.84.86 van Haagse Vogelbescherming, afdeling excursies. Annuleringen schriftelijk of telefonisch meedelen aan de penningmeester.

Regels en reglement: Met het verschijnen van de nieuwe agenda, vervalt automatisch de vorige.

Deelname geschiedt op basis van het Reglement Deelname Excursies/Reizen (augustus 2011). Dit reglement kunt u opvragen bij de penningmeester.

Jongeren: Op alle excursies zijn ook jongeren welkom!

Zwaarte excursies:

* lichte wandeling, geen conditie vereist

** flinke wandeling, enige conditie vereist

*** lange wandeling of meerdere wandelingen, conditie vereist

**** zware wandeling(en) in moeilijk/ruig terrein

Terugkomsttijden

ochtend: tussen 12.30 en 13.00 uur

lange ochtend: tussen 14.00 en 14.30 uur

dag: tussen 17.30 en 18.00 uur

Eten en drinken: Neem iets te eten en drinken mee voor onderweg, daar er niet altijd een uitspanning kan worden bezocht. N.B. verzoek in de auto's niet te eten en/of drinken.

Kleding: Aangeraden wordt waterdicht schoeisel en regenkleding mee te nemen. In de winter warme kleding en handschoenen. In de zomer ademende kleding in lagen met voldoende bedekking tegen felle zon en evt. insecten. Bij voorkeur niet te felle kleuren.

Zomaar zeearenden

DOOR FENNIE STEENHUIS

Op een goeie woensdagmiddag in februari besluit ik weer eens naar de Waalsdorpervlakte te gaan. Om deze tijd van het jaar is het er stil, maar de torenvalk die er zit, zal ik vast zien.

Ik loop de vlakte op via het ruiterspad. Dat mag misschien niet als wandelaar. Verderop zie ik drie mannen lopen die, zo lijkt het, groene uniformen dragen. Die lopen daar dus precies op het verkeerde moment als ik het ruiterspad niet mag nemen. Desondanks besluit ik maar gewoon door te lopen. Het echte wandelpad is niet zo heel veraf, dus ze zullen me vast toestaan er via het ruiterspad naartoe te wandelen.

Aangezien ze niet op me afkomen, wandel ik een stuk naar rechts, van het echte wandelpad af. Ik zie nu dat ze een hond bij zich hebben, een bruine of zwarte Labrador. Eén van de mannen belt druk mobiel, zonder de stem te dempen. Ik loop door. Als ik een stuk verderop stilsta en omkijk, zie ik dat de hond me half is gevolgd. Dan wordt hij teruggefloten. Hij gaat op een drafje naar de groene uniformmannen en samen lopen ze verder, van mij af.

Daarna ben ik eindelijk op het echte wandelpad. Er zijn nauwelijks mensen. Ik kijk om, of ik de torenvalk op het oude plekje kan vinden, maar zie hem niet. Het valt me weer op hoe mooi het duinlandschap is: zo open, met hier en daar boomgroepjes. Als je onder aan een duin staat, hoor je de N440 niet die er vlak achter ligt. Ik

controleer nog een paar plekken waar ik de torenvalk eerder gezien heb, maar hij geeft niet thuis. Dan blijf ik naast het wandelpad staan om mijn meegebrachte koeken te pakken. Ik knabbel er eentje op.

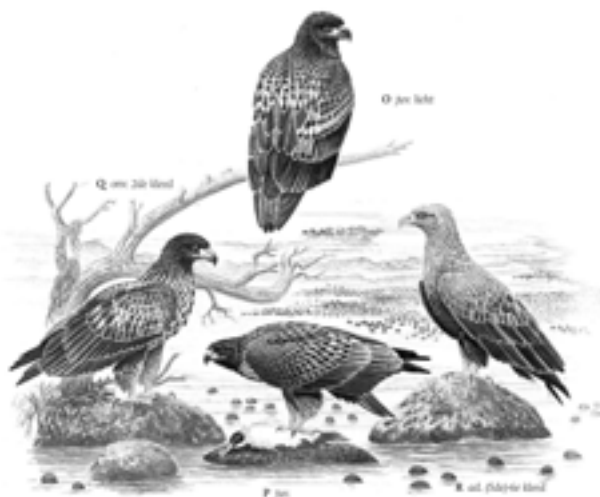
Opeens vliegt er een reusachtige vogel vlak voor me over. Laag. Hij is heel donker en heeft een lange uitstekende nek met een enorme snavel. De borst is ook heel donker en vlekkelig. Eigenlijk is de vogel helemaal vlekkelig. Zijn vleugelslag is groot, zeer gelijkmatig en ontspannen. "Dit is geen buizerd", denk ik eufemistisch. Er komt een wandelaar aangelopen en ik zet de kijker op de vogel. Vastbesloten de wandelaar alleen het hoogstnoodzakelijke toe te voegen als hij vraagt: "Mevrouw, waar kijkt u naar?" (daar hebben wandelaars een handje van, die vraag stellen terwijl je ingespannen door de kijker naar een vogel tuurt). Mijn ogen houd ik niet van de vogel af. De grote verschijning vliegt gestaag verder en is alleen en profiel te zien. Hij verdwijnt, zij het langzaam. Dat is dan pech hebben, want ik durf niet te zeggen wat voor vogel het is. Als ik omkijk, blijkt de wandelaar te zijn doorgelopen zonder iets gevraagd te hebben.

Ik blijf ingespannen naar de hemel kijken waar de vogel is verdwenen. En wat

nooit gebeurt, gebeurt nu wel: de vogel komt terug. En nu zie ik hem van de onderkant! Ik zie de enorme, rechthoekige vleugels, ik zie de reusachtige vingers. Zeearend, denk ik. Zeearend? Dat is onmogelijk. Er zijn hier geen zeearenden. Terwijl ik constant door de kijker kijk, zie ik ineens dat er een tweede vogel is bijgekomen. Een tweede reusachtige vogel met rechthoekige vleugels en enorme vingers. Kwam de vogel die wegvloog, de andere soms een stukje verderop tegen? Ik zie een staart vuilgeel oplichten. De vogels cirkelen en schroeven. Ze begroeten elkaar, lijkt het wel.

Ik moet iets doen, ik moet weten wat ik zie. De vogels blijven cirkelen. Ik bel Michel de Lange, krijg een toon dat het nummer niet meer bestaat. Ik kijk weer naar de vogels. Ik moet het weten. Ik heb hier een bijzondere waarneming en weet niet wat ik zie! Ik bel Michel nog eens. Nu neemt hij wel op. De eerste keer moet ik van de zenuwen op verkeerde knopjes gedrukt hebben.

Plaat uit de veldgids van Gensbøl

“Hallo Fennie”, of iets dergelijks zegt hij, maar het dringt nauwelijks tot me door. “Ben jij dat, Michel?” vraag ik. “Ja, nog steeds!”. “Sorry dat ik je zomaar bel, maar ik sta hier op de Waalsdorpervlakte en ik zie twee reusachtige vogels, maar ik weet niet wat het zijn”. “Dan denk ik dat je een zeearend ziet. Die is anderhalf uur geleden gemeld in Meijendel. Zie je er een of twee?” Twee zijn er, pal boven me!” We praten nog even, ik bedank hem, hij feliciteert mij met de waarneming. We hangen op. Ik vrees dat ik tijdens het bellen net zomin mijn stem heb gedempt als die ene man in groen uniform.

De vogels kan ik nog een tijdje bekijken. Eentje vliegt in zuidelijke richting. Even later volgt nummer twee. Twee zeearenden, zomaar, op de Waalsdorpervlakte.

Ik ben zo van slag dat ik meteen na de waarneming naar huis fiets. Daar blader ik in de ANWB-gids en kijk naar de plaatjes bij de zeearend. Zie je wel, een juveniel is heel donker en vlekkelig. Zonder verder de moeite te nemen naar de tekst erbij te kijken voer ik de zeearenden in op waarneming.nl en concludeer daarbij dat de ene vast een juveniel was en dat de ander een vuilgele staart had. Met die vuilgele staart kan ik verder niet veel. Al snel blijkt me dat mijn snelle plaatjes scannen in de gids nog niet eens half werk te noemen is: nu ik naar de tekst kijk, blijkt de ANWB-gids het te hebben over vogels van 1e-2e, 2e-3e en 4e-5e zomer. Ik pak de Veldgids roofvogels van Benny Gensbøl er ook bij (dat had ik beter eerder kunnen doen). “De zeearend is pas uitgekleurd op een leeftijd van 6-7 jaar”, aldus deze gids. Er volgt een uitgebreide beschrijving van de diverse kleden: juveniel (1e en 2e kalen-

derjaar (kj)), tweede kleed (2e kj najaar-3e kj voorjaar), derde kleed (3e kj najaar-4e kj voorjaar), vierde kleed (4e kj najaar-5e kj voorjaar) en tot slot het vijfde kleed (5e kj najaar-7e kj voorjaar). Het tweede tot en met het vierde kleed valt onder 'onvolwassen', het vijfde kleed onder 'adult'. Daar sta ik met mijn armzalige kijkerwaarneming. Ondanks de veertien plaatjes van vliegende vogels en de zes mooie zeearendenkoppen in het boek van Gensbøl, zal ik nooit tot leeftijdeterminatie kunnen komen. Daarvoor heb je gewoon een goede foto nodig. En misschien heb ik de kenmerken van de twee nog wel door elkaar gehaald ook.

Op www.waarneming.nl staan foto's van één van de vogels: de fotografen meten de vogel respectievelijk het kleed aan van 'onvolwassen', 'derde kalenderjaar' en 'onbekend'. Mensen zonder foto's geven de vogels het kleed 'adult', 'subadult', 'onvolwassen' en uiteraard 'onbekend'. Tsja. Ook op basis van de beste van de foto's waag ik het niet me een oordeel te vormen, behalve dat het geen adult is: de vogel heeft geen helderwitte staart. De vogel heeft ook geen lichte okselveren, maar dat detail wordt me in Gensbøl niet duidelijk: lichte okselveren worden als een kenmerk van juveniele vogels genoemd, maar enkele plaatjes van onvolwassen vogels laten ook lichte veren onder de oksels zien.

Omdat alle anderen maar één vogel hebben gezien en ik twee, zou ik nog bijna gaan twifelen of ik er echt wel twee heb gezien. Over de kleden houd ik verder mijn mond, maar één ding is zeker: ik zag twee vliegende deuren bij elkaar.

Vroege vogelwand

DOOR JOSINE BOVEN

“Waar ben ik aan begonnen?”, denk ik als op een donderdag in april om kwart over vijf de wekker gaat. Mijn Philips wake-up-light produceert weliswaar gezellige vogelgeluidjes, maar die verzachten het vroege tijdstip nauwelijks. Ondanks het warme bed sta ik op, maak een bak koffie, pak mijn verrekijker en ga de deur uit. De vogels in het Westduinpark wachten.

Door mijn vader ben ik opgegroeid met vogelen. Tegenwoordig is de vogelliefde latent aanwezig, al heb ik wel een verrekijker. Het vogelen is iets voor familieweekendjes en vakanties. Tot ik door een enthousiaste buurvrouw werd gewezen op de Haagse Vogelbescherming en de vroege wandelingen in april. Ik besluit me bij haar aan te sluiten.

Het is berekend als ik de deur uitloop, richting de plek waar ik met buurvrouw Esther heb afgesproken. Het is nog steeds heel erg koud als we een paar minuten voor half zeven bij het startpunt van de wandeling aankomen. Er staan al zeker tien mensen te wachten. Om ons heen een kakofonie van vogelgeluiden. Koolmees en roodborst overheersen. Eén van de andere deelnemers hoort in de verte een zanglijster.

Tijdens deze eerste wandeling blijven de soorten beperkt. Er voegt zich een winterkoning bij de roodborst. En een koolmees. Als we verder de duinen inlopen, horen we een vink. We zien uiteraard heel veel zilver-

elingen

meeuwen, wat merels en een verdwaalde gaai. Het is nog te koud. Tot grote teleurstelling van onze gids Ton, hij heeft zelfs de tjiftjaf nog niet gehoord. Volgende week wordt het vast wel beter, zegt hij als we de wandeling tegen acht uur afronden.

Dat wordt het de week daarop niet. Maar daar kan Ton niets aan doen. Het regent. Ik onderdruk de neiging weer onder mijn dekbed te kruipen en in plaats daarvan stuur ik een moppersmsje naar Esther: "Wat een pestweer ☹". Toch reageer ik verontwaardigd als ze vraagt: "Zeg je af?" "Natuurlijk niet, ben nu al aangekleed, zie je over vijf minuten". Tegen de tijd dat we bij de duinen zijn, is de regen overgegaan in miezer. Ik durf het aan de paraplu in de auto te laten. We zijn met ongeveer dezelfde groep als een week eerder. Ton heeft helaas de tjiftjaf nog steeds niet gespot. Meerdere mensen in de groep hebben hem inmiddels al wel horen tjiftjaffen. Ik ook, een paar dagen eerder tijdens een lunchwandeling in de buurt van

Madurodam. Toen ik enthousiast uitriep: "hé, een tjiftjaf", mijn collega mij eerst verbaasd aankeek en erna droog concludeerde: "Oh je bedoelt een vogel."

Aangezien het lenteweer nog steeds niet wil losbarsten, loopt de natuur achter. Dat wordt tijdens deze tweede vroege vogelwandeling wel duidelijk. Roodborst en koolmees zingen weer om de beurt en door elkaar en ook de vink laat van zich horen. Er vliegen 'gakkend' rotganzen over. Er krast een kraai. Hoogtepunt van deze wandeling is geen vogel, maar een vos die we in de verte het duin op zien rennen.

Ondanks het tekort aan verschillende soorten vogels, heb ik mij prima vermaakt tijdens de wandelingen. Het duingebied is divers en erg mooi. Een ochtendmens zal ik nooit worden. Maar eigenlijk gaat er niets boven een vroege wandeling in de duinen, terwijl de rest van Den Haag aan het ontwaken is.

Algemene Ledenvergadering

DOOR CAROLINE WALTA

Wij struinen het liefst buiten in het veld, maar om betrokken te blijven bij het reilen en zeilen van onze vereniging, hoort ook vergaderen erbij. De Algemene Ledenvergadering (ALV) is één keer per jaar en eigenlijk heel gezellig. We worden altijd gastvrij ontvangen in wijkcentrum Het Benoordenhuis.

Het is maandagavond 15 april, de voorzitter begroet ons en we nemen het jaarverslag en de financiën door. Er volgt een verslag over het vogelasiel: verbouwen, verhuizen, of nieuwbouw? Met de gemeente is steeds veel contact (geweest), alleen de ontwikkelingen blijken opnieuw in een impasse te zitten, omdat er nog steeds geen nieuwe locatie beschikbaar is. Het bestuur en de desbetreffende commissieleden blijven zich inzetten om gauw meer duidelijkheid te krijgen.

Tijdens de vergadering krijgt iedereen ruim de mogelijkheid te reageren, maar alleen tijdens de behandeling van het inventarisatierapport ontstaat discussie. Deze keer over de methode van inventariseren. Overleg houdt de vereniging scherp en punten van verbetering worden altijd ter harte genomen. Verder wordt wederom duidelijk dat onze vereniging prioriteit moet geven aan het jeugdbeleid. Om het enthousiasme bij onze jongeren te peilen, is er een speciale jeugdexcursie georganiseerd.

Tot slot neemt de voorzitter afscheid van twee bestuursleden: Ton Haase en Idde Lammers. Daarna verwelkomt hij twee nieuwe leden: Hetty Schuh en Peter Leyenaar. Beiden ervaren bestuurders

uit het beroepsleven. Hetty zal het secretariaat gaan overnemen en Peter gaat zich inzetten voor algemene zaken.

Na de pauze klinkt in de zaal... muziek. Een swingende inleiding van een presentatie door Tom Loorij: "Ooievaars anders". Een boeiende verzameling passeert de revue. Iedereen die er niet bij was, heeft heel wat gemist. U komt toch volgend jaar ook?

Hetty Schuh en Peter Leyenaar

Het **Inventarisatierapport 2012** is verkrijgbaar bij Vogelasiel De Wulp. Voor leden is het gratis af te halen, aan niet-leden vragen wij een vergoeding van € 4,50.

Haagse hetze tegen halsbandparkiet

DOOR MARTIN VAN DE REEP

In diverse media verschijnen de laatste tijd negatieve berichten over de halsbandparkiet. De vogels zouden zich massaal verspreiden over de hele stad en schade toebrengen aan de monumentale kastanjes in het Haagse centrum. Helaas is de Haagse Vogelbescherming niet benaderd om een reactie te kunnen geven. De auteur doet al ruim 10 jaar onderzoek naar de halsbandparkiet en zijn bevindingen werpen een heel ander licht op de in de media geschetste situatie.

‘Ze poepen overal’

Op de slaappleaats bij de Hofvijver zijn slechts 645 halsbandparkieten geteld, een fractie van eerdere tellingen. Eén reden is dat het broedseizoen nadert en de halsbandparkieten dan overnachten in hun nesthol. Een natuurlijk proces dat elk seizoen plaatsvindt. Maar de daadwerkelijke reden is dat er door de gemeente in 2011 en 2012 rigoureuus op het eiland is gesnoeid. Hiermee verloren halsbandparkieten hun centrale slaappleaats en verspreiden ze zich nu noodgedwongen in kleinere groepen over de stad. Gevolg is meerdere plekken met bijvoorbeeld (over)last van uitwerpselen, iets wat op het eiland in de Hofvijver geen ‘probleem’ vormde.

‘Ze vreten de bomen kapot’

Uitgebreide studie toont aan dat bomen niet ongezond (of ziek) worden door dagelijkse bezoeken van de halsbandparkiet (soms zelf jarenlang!). Het hoort bij het natuurlijk verloop dat boomknop-

pen door bijvoorbeeld vogels worden gegeten. Het verlies aan knoppen wordt bij een gezonde boom gecompenseerd door het uitlopen van de ‘slapende’ knoppen. De boom ondervindt van ‘snoeiacties’ door de parkieten geen noemenswaardige hinder. Alleen wordt de vertakking aan de buitenzijde van de boom dichter, wat alleen zichtbaar is als de boom niet in het blad zit. Het heeft dus geen invloed op de vitaliteit.

Kastanjes al eerder ziek

De oorzaak van de zieke kastanjebomen is de zogenaamde bloedingsziekte. Bomen die last hebben van deze ziekte krijgen na korte tijd te maken met zwamvorming die de houtstructuur aantast. Soms hebben deze bomen ook nog last van de kastanjemineermot. Deze aandoeningen teisteren de bomen al veel langer dan de aanwezigheid van de halsbandparkiet. Bovendien is 70% van de zieke bomen in Den Haag nog nooit door een halsbandparkiet bezocht.

DE VERREKIJKER- EN CAMERASPECIALIST!

BENRO
Benro statief met S2 videokop
Zeer geschikt voor telescoopgebruik en digiscoping!

-199,- ledenprijs 179,-

lowepro
STUNTPRIJS!
Lowepro Optics 350 AW
Geweldige rugzak voor telescoop, camera en verrekijker

219,- ledenprijs 159,-

opticron
Opticron Verano 8x42 HD
Uitstekende dakkantkijker!
Minimale instelafstand 1,8 mtr.

569,- ledenprijs 519,-

Stealth Gear handschoenen
Met opening bij de wijsvingers voor comfortabele bediening van uw apparatuur!

49.95 ledenprijs 38,-

Olympus LS3 soundrecorder
Neem natuurgeluiden op in professionele kwaliteit!

normaal 199,- ledenvoordeel 10%

Swarovski EL 12x50 Swarovision
Zeer lichtsterke topkijker!

met gratis Optics tas!

SWAROVSKI OPTIK

Maak kennis met de nieuwe modulaire ATX telescopen van Swarovski!

Door de keuze uit drie verschillende objectiefmodules en twee oculairmodules stelt u zelf uw ideale telescoop samen. De modules zijn allen voorzien van het Swarovision optische systeem, met optimale helderheid en prachtig contrast. Met de optionele digiscoping accessoires maakt u de fraaiste tele opnamen!

R!NG FOTO
FOCUS

Thomsonlaan 96
2565 JE Den Haag
070-3638398

Kon. Julianaplein 10
2274 JD Voorburg
070-3863519

CameraCompleet.nl

Ooievaars, kinderen en knutselen

Ons eerste evenement dit jaar was de landelijke ooievaarswintertelling. Op zondag 13 januari stonden Loes Jalink, Monique van den Broek, Muriel Kommer en Caroline Walta met informatie en telescopen bij het weiland tussen Huis ten Bosch en Park Marlot. Hier verzamelt in de winter regelmatig een groep ooievaars. Voelden ze zich te veel bekeken? Vonden ze het met zonnig weer en een aangename temperatuur niet winters genoeg? Toen wij er waren, lieten slechts vijf ooievaars zich zien.

Gelukkig oversteeg het aantal bezoekers dit aantal. Zo'n 50 geïnteresseerden en passanten deden kennis op over de ooievaars in Den Haag en onze vereniging. De eigenlijke ooievaarstelling was de dag ervoor gedaan en leverde 30 exemplaren op. Indien voorzien van ring zijn de gegevens afgelezen en doorgegeven aan STORK (de Stichting Ooievaars Research & Knowhow) en organisator van de telling. Wij organiseerden op zaterdag 23 februari een open dag in de Abraham Schierbeek-vogeltuin. Vooral voor mensen die de vorige keer niet meer mee konden omdat het maximale aantal bezoekers was bereikt. Hetty Mos en Hilde Küpfer hebben laten zien wat het bijzondere aan de begroeiing van deze tuin is. Zij legden uit dat de bomen dicht gesnoeid worden en er takkenwigwams en -rillen worden gemaakt, zodat er zoveel mogelijk vogels kunnen broeden.

In Vogelasiel De Wulp verzorgden we zondag 3 maart een speciale middag voor de jeugd. Zeven kinderen hadden zich aangemeld, waardoor we een 'rustige' middag verwachtten. We zetten twee tafels klaar om: vogelvoer te maken

(pindaslinger en dennenappels met pindakaas en vogelzaad), uilenballen uit te pluizen, kleurplaten te kleuren, papieren vingervogels te knippen en vogels van gekleurde blaadjes te vouwen.

Om 13.00 uur kwamen de eerste kinderen met ouders al binnen. Binnen no-time was het een volle boel en wilden de meeste kinderen hetzelfde doen: eerst allemaal pinda's rijgen (waarvoor we maar 2 naalden hadden), even later uilenballen pluizen, (waarvoor 4 pincetten en vorkjes aanwezig waren), toen weer tegelijkertijd dennenappels insmeren met pindakaas. Met enig improviseren lukte het allemaal. Er bleven echter steeds meer kinderen

binnenkomen, die niet waren aangemeld. Sommigen waren op de open dag afgekomen, zagen de kinderactiviteiten en sloten aan. Anderen waren afgekomen op een moeder die het bericht (weliswaar inclusief verzoek tot aanmelden) op Facebook had gezet. Het werd een gezellig drukke middag, waarbij veel ouders actief meededen. Er zijn ruim 20 kinderen aan het knutselen geweest en zeker het dubbele aantal mensen is rondgeleid. Met dank aan Ruud, Pieter, Wouter, Mandy, Suzanne en Veronica (die tussendoor ook nog winkelspullen heeft verkocht).

Gezien in de regio - half januari tot half april 2013

DOOR TOM CLAESSENS

Het was een vreemd seizoen dit eerste kwartaal van 2013. Aanvankelijk leek het erop dat we de winter min of meer zouden overslaan. De bollen liepen uit, knoppen aan de heesters leken al uit te botten, *koolmezen* inspecteerden hun nestkasten, *merels* begonnen te zingen en al op 11 februari werd op de website een melding gedaan van een *wilde eend* met 10 jongen. Maar toen werd het toch echt winter: een periode met veel en langdurige sneeuw en daarna een ijzige periode met vorst en een snijdende oostenwind waaraan maar geen einde leek te komen. De hele natuur ligt drie weken achter las ik de krant, terwijl het half april toch eindelijk echt lente lijkt te worden.

Op 22 maart werd de eerste zingende *tijftjaf* gemeld (vorig jaar 3 maart). Op 8 april de eerste *boerenzwaluw* en op 11 april een *huiszwaluw* (vorig jaar resp. 27 maart en 5 april). Op 9 april een zingende *fitis* (vorig jaar 25 maart). Er waren wel vroege meldingen in de stad, waarschijnlijk van trekkers die op het vogelvoer afkwamen: een zwijgzame *fitis* op 19 februari en dito man *zwartkop* op 16 maart (een vrouwtje was al op 20 februari gemeld) plus een *Europese kanarie* op 25 maart. Vanaf eind maart kwam een stroom meldingen van andere zangvogels op gang: *rietgorzen*, *boomleeuwerik*, *paapje*, *vuurgoudhaan*, *roodborsttapuit*, *tapuit*, *witte kwikstaarten* en *veldleeuwerik*. Vooral de duinen en Meijendel leverden veel meldingen op.

Maar *kramsvogels*, toch typische wintergasten, werden nog tot op 15 april gemeld. Daarnaast waarnemingen verspreid door

de hele periode vooral vanuit de stedelijke omgeving van *puttertjes*, *goudhaantjes*, *sijsjes*, *kepen*, *kuifmezen*, *staartmezen* waaronder een *witkopstaartmees*, *gele kwikstaarten* maar ook een *pestvogel*, een *goudvink* en twee *zwarte roodstaarten*. *Baardmannetjes* werden op 25 januari waargenomen bij de Rietputten. Veel aandacht trok een grote groep *appelvinken* in het park bij kasteel Duivenvoorde in de derde week van februari. Ook de *grote lijsters* die in Meijendel werden waargenomen behoren niet tot onze vaste gasten.

Foto: Adri de Groot, www.vogeldagboek.nl

Appelvink

Er waren in deze periode vier meldingen van een *kleine bonte specht*; gelet op de uiteenliggende locaties waarschijnlijk vier verschillende exemplaren en dat lijkt me een mooie ontwikkeling. Op 5 maart was er de voor onze regio bijzondere waarneming van een *zwarte specht* in de Scheveningse Bosjes. Ook werden waarnemingen van de *grote bonte specht* en de *groene specht* gemeld. Vijfmaal werd in de eerste weken van deze periode een *houtsnip* gemeld, ook in of dichtbij de bebouwde kom. *Ijsvogels* werden gelukkig ook in deze periode weer met regelmaat gemeld. Ik telde 9 waarnemingen waar-

van een aantal waarschijnlijk wel dezelfde vogel betreft.

Het meest was er deze periode te zien op en langs het water. De haven van Scheveningen bood de gehele maand maart gastvrijheid aan een *grote burge-meester*, maar ook aan een *topper*, een *drieteenmeeuw*, een *kanoet*, twee *middelste zaagbekken*, *oeverpiepers*, *paarse strandlopers*, *drieteenstrandlopers* en een *tureluur*. *Roerdompen* werden gezien in de plassen in Meijndel, maar ook in de Starrevaart, in Lentevreugd en zelfs vlakbij de kruising van de Leidsestraatweg en de Landscheidingsweg. *Nonnetjes* waren er in Meijndel, aan de Haringkade, maar daarnaast in de Starrevaart in gezelschap van *brilduikers*, *wintertalingen*, *pijlstaarten*, *tafeleenden*, *bergeenden*, *kuifeenden*, *slobeenden*, *wilde eenden* en heel veel *smienten*. In Meijndel werden ook *grote zaagbekken* en veel *krooneenden* gezien en begin april een paartje *geoorde futen* en een *zomertaling*. Een *zomertaling* werd ook waargenomen in Voorschoten en een *mandarijneend* in Rijswijk. *Brilduikers* werden behalve in de Starrevaart ook gezien in de Kijfhoek/Bierlap en in de Haringkade. *Dodaarzen* werden met regelmaat gezien in het stedelijke water zoals bijvoorbeeld langs de Groot Hertoginnelaan en de Mauritskade. Twee *wintertalingen* werden op 20 januari in Madestein gezien en 24 werden er op 13 maart geteld in de Leidschendammerhout. Een *witooogend* zwom op 20 februari in het Zuiderpark tussen de *kuifeenden*. *Steltlopers* en *plevieren* werden ook steeds meer gemeld: op 19 januari een *watersnip* achter Clingendael, een *witgat* op 20 februari in de Kijfhoek/Bierlap en in Wollebrand; op dezelfde dag ook

de eerste *grutto's* in Wollebrand en pas op 7 maart in de Starrevaart, waar op 12 maart 150 *scholeksters* werden geteld. *Kluten* werden daar gezien vanaf 20 maart en op 27 maart ook in de Ganzenhoek. *Tureluurs* werden daar, maar ook elders regelmatig waargenomen, op 27 maart in de Libellenvallei onder andere samen met

Foto: Ab van der Burg

Poelruiter

een *bontbekplevier*. Vanaf 5 april waren er vanuit de Starrevaart meldingen van *witgatjes*, honderden *wulpen*, *kemphanen*, een *groenpootruiter* en een *poelruiter*.

In de weilanden rondom de stad werden weer vrij veel *grote zilverreigers* waargenomen die zich in de winterse omstandigheden steeds dichterbij de huizen waagden. Verder *wilde zwanen* in Wassenaar en bij de Horsten, een *kleine zwaan* op de Starrevaart, *kolganzen* in de Leidschendammerhout en vanaf 20 februari weer *lepelaars* op de Starrevaart. *Grote Canadese ganzen* werden gemeld op de Hofvijver en *kleine Canadese ganzen* in Wassenaar. Een opvallende waarneming was die van een *witbuikrotgans* bij de strandopgang van de Fuutlaan. Veel waarnemingen werden er gemeld van *ooievaars* die op hun nesten terugkeerden; de eerste op 2 februari boven de Britse school aan de Vlaskamp, maar later in

deze maand ook op het nest in Marlot, het nest in Kerkehout-Wassenaar, het nest ten zuidwesten van de Starrevaart (Leidschendammerhout), in Voorburg naast Molen De Vlieger en in Wassenaar bij kasteel Oud Wassenaar. Dat lijkt een goede basis voor de voortzetting van het ooievaars ringproject.

Bijzonder was de waarneming op 6 maart van een groep van 16, richting noord-oost overtrekkende *kraanvogels* boven de Ganzenhoek. De meest spectaculaire waarneming van deze periode was waarschijnlijk die van Fennie Steenhuis op 13 februari. Je zult maar naar de Waalsdorpervlakte gaan om daar een torenvalk te zoeken en dan twee *zeearenden* zien. Een onverwachte, maar wel prachtige en voor onze regio ook uitzonderlijke waarneming.

Roofvogels die wel met regelmaat werden

Buizerd in de Haagse Parkstraat

gemeld op de website waren de *slechtvalk*, de *havik* en de *sperwer*, die zich ook in de tuinen waagden, de *buizerd*, een *blauwe kiekendief*, die op 14 en 21 maart boven de Kijfhoek werd waargenomen, en natuurlijk ook *torenvalken*. Van twee geringde *slechtvalken* wordt op grond van waarnemingen aangenomen dat deze op het zustershuis van ziekenhuis Leyenburg gaan broeden. Op het moment dat u dit

leest zal daar vast wel zekerheid over zijn. Er waren meldingen van *bosuil* en van een *ransuil* en ook van een *steenuil*, die op 5 maart in Voorburg werd gehoord. Er werden nog geen uilskuikens gemeld. De *raven* waarover wij in eerdere afleveringen berichtten werden ook in deze periode nog waargenomen, globaal in hetzelfde gebied als voor de winter.

Ook spectaculair, maar van een andere orde, was wat Arno Izaaks op 23 januari zag: "Aan de kant van het water, een loerende reiger, op zo'n 30-40 m afstand in een wak een groep van 7 dodaarzen. Opeens vliegt de reiger richting wak en spietst een dodaars aan z'n snavel. Meteen terug naar de kant met een hevig krijsende dodaars. Achter elkaar stoot de reiger op de dodaars in en wat later duwt ie de dodaars een flink aantal keren onder water. De overige dodaarzen in de buurt hevig alarmerend en in de dekking. Dan verschijnt er een tweede reiger op het toneel, was al in de buurt, en probeert de dodaars aan de 'killer' te ontfutselen. Deze weet echter een paar keer de aanval af te slaan en verdwijnt met de bungelde dodaars in z'n snavel in een bosje buiten mijn gezichtsveld, ongetwijfeld om aan de maaltijd te beginnen. Alles duurde ongeveer een kwartier maar leek veel langer. Ook behoorlijk dubbel wat mij betreft, naar en fascinerend tegelijkertijd."

Om vrolijker te eindigen met een heel oplettende en vasthoudende waarnemer: op 20 februari schreef Marianne Geboers op de website: "Een *koolmees*, op zich niet zo bijzonder. Maar vandaag eentje in mijn tuin met een zeer afwijkend roepje. Al googlend op internet gevonden dat het om een Russische koolmees zou kunnen gaan."

Verenigingswinkel

Voor informatie, publiciteit en verkoop

Open elke 1e zondag van de maand in
het vogelasiel van 13.00 tot 16.00 uur.

Beeld Mus door kunstenaar Loek Bos

Opbrengst voor nieuwbouw asiel (prijs incl. verzendkosten)

- kunsthars 41,75
- brons 285,00

Div. vogelkijkgidsjes v.a. 9,95

Cd's vogelgeluiden v.a. 10,95

Diverse CD's en DVD's over vogels 24,95

NIEUW! DVD "Ooievaars Natuurlijk",
vijf Haagse natuurdocumentaires verzameld 10,00

"Vogels onder dak" boekje met alle informatie
over nestkasten..... 12,50

Nestkasten van hout..... 8,00

Plaatjes voor vernieuwing nestkasten..... 2,00

Div. modellen nestkasten op bestelling; bouw-
tekeningen, zie onze website

Mokken met diverse vogelafbeeldingen klein 4,50
groot 5,50

Papieren servetjes met vogelafbeeldingen 2,50

Raamstickers per vel (3st. A4) wit en zwart..... 2,00

Div. vogelherkenningsplaten A4 0,50

Div. vogelkaarten v.a. 0,50

NIEUW! Finstick, handig "statiefje" om uw verrekijker
op te monteren (zie foto op onze website) 6,50

Dominospel vogels 14,50

Memospel vogels 14,95

Diverse wisselende cadeauartikelen

Het jaarlijks inventarisatierapport voor leden gratis

Voor niet-leden..... 4,50

Af te halen bij het vogelasiel

Heeft u buiten bovengenoemde openingstijd iets nodig,
dan kunt u telefonisch contact opnemen met
070 - 368 13 03

Voor informatie kunt u ook terecht op de website:
www.haagsevogels.nl onder het menu-item "vereniging"

Adressen

Bestuur

Frederik Hoogerhoud	voorzitter
Rob de Jong	penningmeester
Hetty Schuh	secretaris
Rogier Mos	lid
Tom Claessens	lid
Peter Leyenaar	lid

Correspondentieadres bestuur:

Altingstraat 12, 2593 SX Den Haag

Rekeningnummer penningmeester 358.61.85

Commissie Excursies en Lezingen

Contactpersoon:

Muriel Kommer, tel. 070 - 354 89 74

E-mail: hvbexcursies@live.nl

Commissie Veldwerk

Contactpersoon:

Boudewijn Schreiner, tel. 070 - 350 53 88

Verenigingswinkel

Contactpersoon:

Loes Jalink, tel. 070 - 368 13 03

Rekeningnummer 203.19.03 t.n.v. verkoop en
publiciteit Haagse Vogelbescherming

Vogelasiel "De Wulp"

Heliotrooplaan 15, 2555 MA Den Haag

Telefoon: 070 - 323 15 68

B.g.g.: 070 - 368 13 03

Rekeningnummer: 509.26.75

E-mail: vogelasiedewulp@gmail.com

Website: www.vogelasiedewulp.nl

Informatie

Voor alle vragen over (wilde) vogels en
vogelbescherming kunt u bij ons terecht via
e-mail info@haagsevogels.nl of telefoonnummer
06 - 46 42 68 09

Alarmnummer Milieuzaken

Voor alle spoedeisende milieuzaken
(bijv. kap- en snoeiwerk in de broedtijd)
kunt u contact opnemen met
- Frederik Hoogerhoud: 070 - 385 61 18
- Ruud van der Waard: 06 - 47 46 01 59
- Martin van de Reep (Leidschendam-
Voorburg): 06 - 55 78 10 30

Caroline Walta

Rogier Mos